

KLAGANDE

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje

MOTPART

[REDACTED]

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Uppsalas dom den 6 oktober 2023
i mål nr 6952-22, se bilaga A

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet, upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtäljes beslut.

YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje yrkar att kammarrätten ska upphäva förvaltningsrättens dom och för fram bl.a. följande. Rätten till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, bygger på att den enskilde är folkbokförd i någon av Sveriges kommuner, vilket framgår av förarbetena till lagen. När den enskilde av olika skäl inte ska folkbokföras, finns inte heller sådana nödvändiga förhållanden som kan grunda bosättning i den mening som avses i 16 § första stycket LSS.

██████████ anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande. Hon har ett stort hjälpbehov som måste tillgodoses på något sätt. Hon har vistats i Norrtälje kommun sedan den 8 mars 2022, vilket även är registrerat hos Skatteverket och Migrationsverket. Hon har inget annat hem än i Norrtälje och går även i skolan där. Hon har bollats fram och tillbaka utan att få svar på vad hon har rätt till eller vilken avlastning familjen kan få. Hennes behov går långt utöver vad andra flyktingar behöver. Barnkonventionen är numera lag i Sverige. Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Den 4 mars 2022 antog Europeiska unionens råd genomförandebeslut (EU) 2022/382 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i massflyktsdirektivet¹, med följderna att det infördes ett tillfälligt skydd för personer från Ukraina. ██████████ omfattas av beslutet om tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet och har därför getts ett

¹ Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta.

uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716). Fråga i målet är om hon kan anses bosatt i Norrtälje kommun i den mening som avses i 16 § första stycket LSS och därigenom omfattas av kommunens ansvar enligt samma lag.

När någon ska anses vara bosatt enligt 16 § första stycket LSS är inte närmare reglerat, varken i lagen eller dess förarbeten. Förarbetenas hänvisning till folkbokföringens regler om att fastställa bosättningskommunen tar närmast sikte på var den enskilde är bosatt i en situation när det finns fler än en kommun där den enskilde skulle kunna vara bosatt (prop. 1992/93:159 s. 185). Enligt kammarrättens mening bör folkbokföringslagens bestämmelser ge ledning även i fråga om någon över huvud taget är bosatt i Sverige.

Enligt 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481) ska en utlänning som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 §§ utlänningslagen inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år.

Ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får inte gälla under längre tid än den som beslutats av Europeiska unionens råd (21 kap. 2 och 6 §§ utlänningslagen) och kan ge tillfälligt skydd i maximalt tre år (artikel 4 i massflyktsdirektivet).

Eftersom [REDACTED] enligt folkbokföringslagens bestämmelser inte kan anses vara bosatt i Sverige, kan hon enligt kammarrättens bedömning inte heller anses som bosatt i Norrtälje kommun i den mening som avses i 16 § första stycket LSS. Kommunalförbundet har alltså haft grund för sitt beslut. Förvaltningsrättens dom ska därför upphävas och kommunalförbundets beslut fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Catharina Lindqvist
kammarrättsråd
ordförande

Karin Nilsson Edin
kammarrättsråd
referent

Johanna Andersson
tf. assessor

Fredrika Danielsson
fiskal
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2023-10-06
Meddelad i Uppsala

Mål nr
6952-22

KLAGANDE

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPART

Norrtälje kommun, Socialnämnden

ÖVERKLAGAT BESLUT

Norrtälje kommun, Kommunalförbundet sjukvård och omsorgs beslut
2022-10-18

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet, förklarar att [REDACTED]
[REDACTED] ska anses vara bosatt i Norrtälje kommun i LSS:s mening, samt
visar målet åter till Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje
kommun för vidare utredning av [REDACTED] rätt till insatsen
personlig assistans.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.**Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun**

(förbundet) beslutade den 18 oktober 2022 att avslå [REDACTED] ansökan om personlig assistans enligt 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, med motiveringen att hon inte bedöms vara bosatt i Sverige och därmed inte omfattas av LSS.

[REDACTED] yrkar att hon ska beviljas personlig assistans och för i huvudsak fram följande. De har flytt krigets fasa i Ukraina och har nu inget annat hem än i Norrtälje. Hon är multihandikappad och behöver konstant tillsyn, stöd och hjälp under dygnets alla timmar. Det är en ohållbar situation för hennes mamma, som är ensamstående, och inte kan studera svenska eller söka arbete för att försörja familjen. Hon förstår att de som omfattas av massflyktsdirektivet inte räknas som folkbokförda i Sverige, men vädjar om ett undantag.

Förbundet anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om [REDACTED], som omfattas av massflyktsdirektivet och därför fått tillfälligt skydd i Sverige på grund av kriget i Ukraina, kan beviljas insatser enligt LSS.

Enligt 16 § LSS har kommunen ansvar för dem som är bosatta i kommunen. Enligt samma bestämmelses fjärde stycke ska en kommun ansvara för det stöd och den hjälp som behövs i akuta situationer under en tillfällig vistelse i en kommun.

Bosättning kan normalt avgöras utifrån var en person är folkbokförd (se prop. 1992/93:159 s. 185). Folkbokföringen är dock endast ett hjälpmedel vid bedömningen av var en person ska anses bosatt, och det är i första hand var en enskild faktiskt bor som har betydelse för vilken kommun som är ansvarig (se JO:s beslut den 26 april 2010, dnr 1646-2009).

Vad avser tillfälliga vistelser framgår i lagkommentaren att syftet med bestämmelsen är att fördela ansvaret mellan bosättningskommun och vistelsekommun (se prop. 2010/11:49 s. 92). Denna bestämmelse kan alltså inte användas för att ge en person rätt till insatser enligt LSS för det fall det inte kan anses att den är bosatt i en kommun.

När massflyktsdirektivet aktiverades valde lagstiftaren att inte göra några justeringar kring reglerna om folkbokföring för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Av 4 § folkbokföringslagen (1991:481) framgår att de som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte ska folkbokföras, om utläningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. De uppehållstillstånd som beviljats med stöd av massflyktsdirektivet har tidsbegränsats till att gälla kortare tid än tre år, varför de personer som beviljats sådant uppehållstillstånd inte folkbokförs.

Personer som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd omfattas vidare av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). I 1 § LMA anges att det i den lagen ges bestämmelser om sysselsättning för och bistånd till utläningar som omfattas av lagen, samt att den som omfattas av lagen inte har rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) för förmåner av motsvarande karaktär och inte heller till bistånd för bostadskostnader. Det ska i sammanhanget noteras att det alltså är begränsat till förmåner *av motsvarande karaktär*, dvs. sådana förmåner som kan utgå med stöd av LMA. I förarbetena till LMA (prop. 1993/94:94 s. 94) uttalas följande om rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen. Det är inte möjligt att med säkerhet förutse hur

rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen för asylsökande m.fl. kommer att bedömas i rättstillämpningen. Det bör därför av lagen framgå att rätt till bistånd till försörjning enligt socialtjänstlagen inte föreligger för den som har rätt till bistånd enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. Det bistånd enligt socialtjänstlagen som här avses är endast bistånd enligt 6 § som utfyllnad till vad en asylsökande kan erhålla enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. Andra former av bistånd enligt socialtjänstlagen bör självfallet gälla även för asylsökande m.fl.

Någon begränsning avseende rätten till sådana insatser som inte regleras i LMA, alltså t.ex. hemtjänst, finns således inte. Rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen förutsätter dock inte bosättning, utan utgår från vistelse. Förvaltningsrätten anser dock att det i detta sammanhang, dvs. vid bedömning av huruvida en person som omfattas av massflyktsdirektivet kan anses bosatt i en kommun i LSS:s mening, finns anledning att anlägga samma synsätt som när det gäller socialtjänstens ansvar. Även om en person som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd inte kan folkbokföras så är alltså kommunerna ansvariga för att tillhandahålla boende, och det är fråga om personer som har uppehållstillstånd i landet, dvs. som har rätt att vistas här. Bristen på folkbokföring bör därför inte utesluta dessa personer från att kunna omfattas av LSS.

Sammantaget anser därmed förvaltningsrätten att [REDACTED] ska anses vara bosatt i Norrtälje kommun i LSS:s mening. Hon kan därför beviljas insatser enligt LSS. Förbundet har dock inte gått vidare med hennes ansökan och prövat om hon omfattas av någon personkrets i LSS, och inte heller om hon har rätt till sökt insats, och i så fall i vilken omfattning. Denna bedömning ska göras av förbundet som första instans. Det överklagade beslutet ska därför upphävas, och målet visas åter till förbundet för vidare utredning av [REDACTED] rätt till personlig assistans.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Alexandra Braf

tf. rådman

I avgörandet har även nämndemännen Nanda Holm, Åsa Mika och Agneta Österlund deltagit.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.